

Neoficialus vertimas

EUROPOS TARYBA
EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMAS

TREČIASIS SKYRIUS

NUTARIMAS DĖL

Sigito GAIDJURGIO
pareiškimo Nr. 49098/99
prieš Lietuvą

PRIIMTINUMO

Europos Žmogaus Teisių Teismas (Trečiasis skyrius), 2001 m. sausio 16 dieną posėdžiaujant kolegijai, sudaryta iš:

pirmininko J.-P. COSTA,
teisėjų W. FUHRMANN,
L. LOUCAIDES,
P. KŪRIO,
K. JUNGWIERT,
H. S. GREVE,
M. UGREKHELIDZE

ir skyriaus kanclerės S. DOLLÉ,

atsižvelgdamas į minėtą pareiškimą, pateiktą Europos Žmogaus Teisių Komisijai 1998 m. gegužės 26 dieną ir įregistruotą 1999 m. birželio 24 dieną;

atsižvelgdamas į atsakovės Vyriausybės pateiktą nuomonę ir į pareiškėjo kaip atsakymą pateiktą nuomonę,

po svarstymo nusprendė:

FAKTAI

Pareiškėjas yra Lietuvos Respublikos pilietis, gimęs 1958 m., gyvenantis Šilutės rajone. Teisme jam atstovauja K. Stungys, Vilniuje praktikuojantis advokatas.

A. Bylos aplinkybės

Bylos faktai, pateikti šalių, gali būti apibendrinti, kaip išdėstyta toliau.

1999 m. vasario 12 dieną pareiškėjas buvo sulaikytas, įtarus jį neteisėtu medžioklinio peilio turėjimu, pažeidžiančiu Baudžiamojo kodekso 235 straipsnį. 1999 m. vasario 13 dieną Palangos

apylinkės teismas, *inter alia*, pripažino, kad peilis yra 284 mm ilgio ir gali būti laikomas ginklu tos nuostatos prasme. Dėl įtarimo padarius Baudžiamojo kodekso 235 straipsnyje numatytą nusikaltimą Teismas paskyrė pareiškėjui kardomąjį kalinimą (suėmimą) tuo pagrindu, kad jis buvo teistas už sunkius nusikaltimus, neturėjo darbo ir Baudžiamojo proceso kodekso 104 straipsnio 3 dalies 3 punkto prasme egzistavo grėsmė, kad jis gali daryti naujus nusikaltimus. Jo kardomasis kalinimas (suėmimas) buvo sankcionuotas iki 1999 m. kovo 13 dienos. Pareiškėjas ir jo gynėjas dalyvavo teismo posėdyje.

Pareiškėjas apskundė suėmimo nutartį, tvirtindamas, kad nėra priežasčių laikyti jį suimtu. Konkrečiai jis teigė, kad nėra grėsmės, jog jis gali daryti naujus nusikaltimus.

1999 m. kovo 1 dieną Klaipėdos apygardos teismas surengė apeliacinį posėdį, kuriame dalyvavo pareiškėjo gynėjas. Apygardos teismas atmetė skundą, pripažindamas, kad egzistuoja pagrįstas įtarimas, jog pareiškėjas padarė nusikaltimą. Teismas nustatė, kad apylinkės teismas suklydo suimdamas pareiškėją pagal Baudžiamojo proceso kodekso 104 straipsnio 3 dalies 3 punktą, kadangi jis [pareiškėjas] nebuvo įtariamas padaręs kurį nors iš nusikaltimų, išvardintų tos nuostatos 6 dalyje. Apygardos teismas nerado jokio pagrindo įtarti, kad pareiškėjas gali padaryti kokį nors naują Kodekso 104 straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytą nusikaltimą. Tačiau jis nusprendė, kad šios klaidos nebuvo tokio pobūdžio ir laipsnio, kad padarytų pareiškėjo suėmimą neteisėtą. Remdamasis tuo faktu, kad pareiškėjas klaidino valdžios institucijas pateikdamas duomenis apie savo adresą ir kad jis neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, apygardos teismas taip pat nustatė, kad egzistavo pavojus, jog jis [pareiškėjas] slėpsis, ir taip pateisino jo suėmimą pagal Baudžiamojo proceso kodekso 104 straipsnio 3 dalies 1 punktą.

1999 m. kovo 10 dieną Palangos miesto apylinkės teismas pratęsė pareiškėjo kardomojo kalinimo (suėmimo) terminą iki 1999 m. balandžio 10 dienos, pabrėždamas jo slapstymosi pavojų, žinant, kad pareiškėjas pateikė prieštarigus duomenis apie savo gyvenamąją vietą. Pareiškėjas ir jo atstovai dalyvavo teismo posėdyje.

Pareiškėjas pateikė skundą, nuroydamas, kad nebuvo pavojaus, jog jis slėpsis, kad bylos medžiagoje nebuvo tikrų jo kaltės įrodymų ir kad inkriminuojamas nusikaltimas buvo nesunkus. Jis prašė Klaipėdos apygardos teismo panaikinti 1999 m. kovo 10 dienos sprendimą ir jį paleisti. 1999 m. kovo 24 dieną Klaipėdos apygardos teismas, dalyvaujant pareiškėjo gynėjui, atmetė skundą kaip nepagrįstą.

1999 m. balandžio 8 dieną Palangos miesto apylinkės teismas pratęsė pareiškėjo kardomojo kalinimo (suėmimo) terminą iki 1999 m. balandžio 25 dienos, pripažindamas, kad egzistuoja jo slapstymosi pavojus, žinant, kad pareiškėjas pateikė prieštarigus duomenis apie savo gyvenamąją vietą. Pareiškėjas ir jo gynėjas dalyvavo teismo posėdyje.

1999 m. gegužės 21 dieną Palangos miesto apylinkės teismas nuteisė pareiškėją už neteisėtą ginklo turėjimą pagal Baudžiamojo kodekso 235 straipsnį. Jam buvo paskirta 3 mėnesių ir 10 dienų laisvės atėmimo bausmė, kuri, atsižvelgiant į išbūtą kardomojo kalinimo (suėmimo) laiką, buvo pripažinta atlikta. Jis buvo paleistas teismo salėje.

Pareiškėjas neapskundė to nuosprendžio.

B. Bylai reikšminga vidaus teisė ir praktika

Bylai reikšmingos Baudžiamojo kodekso nuostatos:

Baudžiamojo kodekso 235 straipsnis numato, kad asmuo gali būti baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų už neteisėtą ginklų, specialiai pagamintų gyvybei atimti ar kūno sužalojimams padaryti, tarp jų ir medžioklinių peilių, turėjimą, gaminimą ar realizavimą.

Bylai reikšmingos Baudžiamojo proceso kodekso nuostatos:

10 straipsnis:

“Niekas negali būti suimamas kitaip, kaip tik remiantis teismo ar teisėjo sprendimu.”

52 straipsnio 2 dalis ir 58 straipsnio 2 dalis numato, kad kaltinamieji ir jų gynėjai turi teisę pateikti prašymus ir skundus dėl kvotėjo, tardytojo, prokuroro ar teismo veiksmų ir sprendimų.

104 straipsnis:

“Suėmimas kaip kardomoji priemonė taikomas tik ... bylose ... [kuriuose] įstatymas numato laisvės atėmimo bausmę bent vieneriems metams.

Kardomojo kalnimo (suėmimo) skyrimo pagrindai yra pagrįstas manymas, kad kaltinamasis:

- (1) bėgs (slėpsis) nuo tardymo ir teismo;
- (2) trukdys nustatyti bylos tiesą¹;
- (3) darys naujus nusikaltimus ... kai jis yra įtariamas nusikaltimų padarymu².”

104¹ straipsnis:

“... sulaikytą asmenį ne vėliau kaip per 48 valandas ... pristato teisėjui. Teisėjas privalo ... asmenį apklausti dėl suėmimo pagrįstumo. ... apklausoje dalyvauja prokuroras ir gynėjas, jei teisėjas nenusprendžia kitaip. Apklauses sulaikytą asmenį, teisėjas gali palikti nutartį paskirti kardomąjį kalnimą (suėmimą) galioi toliau, nustatydamas suėmimo terminą, pakeisti ar panaikinti kardomąją priemonę. ...

Perdavus bylą į teismą, [jis] paskiria, pakeičia ar panaikina kardomąjį kalnimą (suėmimą). Teismas pratęsia kardomąjį kalnimą (suėmimą) iki pasibaigiant jo terminui.”

106 straipsnio 3 dalis (galiojusi nuo 1996 m. birželio 21 iki 1998 m. birželio 24 dienos):

“Kardomojo kalnimo (suėmimo) termino pratęsimui klausimui spręsti ... teisėjas privalo surengti posėdį, į kurį turi būti šaukiami gynėjas, prokuroras ir suimtas, kurių dalyvavimas ... būtinas. Teisėjas priima nutartį pratęsti kardomojo kalnimo (suėmimo) terminą arba jo nepratęsti. ...”

109¹ straipsnis numato galimybę parengtinio tyrimo ar bylos nagrinėjimo teisme metu apskųsti nutartį paskirti ar pratęsti kardomąjį kalnimą (suėmimą) aukštesniam teismui ir pareigą surengti dėl jos posėdį, kuriame dalyvauja suimtas ir jo gynėjas ar vien tik gynėjas. Jei apeliacinės instancijos teismas nustato procesinius pažeidimus, kurie nekeičia priimto sprendimo dėl kardomojo kalnimo (suėmimo) esmės, šis teismas privalo pašalinti trūkumus nenaikindamas nutarties.

Pagal bendrąją 399 straipsnio nuostatą, pirmosios instancijos teismo nutartis, taip pat ir dėl kardomosios priemonės, neįsiteisėdavo nesibaigus šios nutarties apskundimo terminui ar apeliacinio proceso metu. Dabartinė 104³ straipsnio 3 dalis (1999 m. gruodžio 21 dienos redakcija) patikslina, kad visos nutartys dėl kardomojo kalnimo (suėmimo) įsiteisėja ir yra vykdomos nuo jų priėmimo dienos.

SKUNDAI

1. Remdamasis Konvencijos 5 straipsnio 1 dalimi pareiškėjas skundžiasi, kad nebuvo pagrindų, pateisinančių jo sulaikymą ir po to sekusį kardomąjį kalnimą (suėmimą). Jis mano, kad materialiosios valstybės vidaus baudžiamosios teisės nuostatos, leidžiančios taikyti kardomąjį kalnimą (suėmimą) už tokį nesunkų nusikaltimą kaip medžioklinio peilio nešiojimas, yra

¹ daryti poveikį kitoms šalims ar sunaikinti įrodymus;

² numatytą Baudžiamojo proceso kodekso 104 straipsnio 6 dalyje; baigtiniame šių nusikaltimų sąraše nepateiktas Baudžiamojo kodekso 235 straipsnyje numatytas nusikaltimas.

neadekvačios, ir jomis grindžiamas suėmimas negali būti “teisėtas”. Todėl pareiškėjas teigia, kad 1999 m. vasario 13 dienos suėmimo nutartis buvo savavališka ir neteisėta. Be to, Palangos miesto apylinkės teismas taip pat pažeidė valstybės vidaus baudžiamojo proceso reikalavimus priimdamas tą nutartį, kadangi jis [pareiškėjas] negalėjo būti suimtas baiminantis, kad jis gali padaryti naujus nusikaltimus, ir nebuvo pagrindu, leidžiančių įtarti, kad jis slėpsis nuo teismo. Nors vėliau nutartis buvo pripažinta kai kuriais aspektais negaliojanti, bet Klaipėdos apygardos teismas apeliacine tvarka jos nepanaikino.

2. Remdamasis Konvencijos 5 straipsnio 1 dalimi pareiškėjas taip pat skundžiasi, kad nuo 1999 m. kovo 13 iki 1999 m. kovo 24 dienos nebuvo galiojančios teismo nutarties, sankcionuojančios jo kardomąjį kalinimą (suėmimą). Pareiškėjas tvirtina, kad jo suėmimo, sankcionuoto 1999 m. vasario 13 dieną, terminas baigėsi 1999 m. kovo 13 dieną. Po to, pagal Baudžiamojo proceso kodekso 399 straipsnį, 1999 m. kovo 10 dienos sprendimas pratęsti suėmimo terminą neįsiteisėjo iki 1999 m. kovo 24 dienos, kol buvo nagrinėjamas jo skundas dėl to sprendimo.

3. Remdamasis Konvencijos 5 straipsnio 3 dalimi pareiškėjas skundžiasi, kad jis nebuvo pakartotinai pristatytas teisėjui, kai apygardos teismas 1999 m. kovo 1 dieną nagrinėjo jo skundą.

4. Remdamasis Konvencijos 5 straipsnio 4 dalimi jis skundžiasi, kad Klaipėdos apygardos teismas nepriėmė nutarties jį paleisti 1999 m. kovo 24 dieną, neatsižvelgdama į savo išvadą, kad 1999 m. vasario 13 dienos suėmimo nutartis kai kuriais aspektais buvo negaliojanti.

5. Remdamasis Konvencijos 6 straipsniu pareiškėjas skundžiasi, kad buvo pažeistos jo gynybos teisės.

TEISĖ

1. Pareiškėjas skundžiasi, kad jo sulaikymas ir suėmimas 1999 m. vasario 13 dienos nutarties pagrindu pažeidė Konvencijos 5 straipsnio 1 dalį, kuri, kiek tai šiuo požiūriu reikšminga, numato:

“Kiekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą. Niekam laisvė negali būti atimta kitaip, kaip šiais atvejais, ir įstatymo nustatyta tvarka: ...

c) kai asmuo teisėtai sulaikomas ar suimamas, kad būtų pristatytas kompetentingai teismo institucijai, pagrįstai įtariant jį padarius nusikaltimą ar kai pagrįstai manoma, jog būtina neleisti padaryti nusikaltimo, arba manoma, jog jis, padaręs tokį nusikaltimą, gali pabėgti; ...”

Vyriausybė teigia, kad Baudžiamojo kodekso 235 straipsnyje numatyto nusikaltimo baudžiamoji teisė nelaiko sunkiu, bet vis dėlto baudžia už neteisėtą ginklą, kuriais gali būti atimta gyvybė (taip pat ir tokių medžioklinių peilių, koks buvo rastas pas pareiškėją), turėjimą. Pareiškėjo suėmimas atitiko Konvencijos 5 straipsnio 1 dalies c punkte numatytą išimtį, kadangi jis buvo suimtas įtariant jį padarius tą nusikaltimą. Be to, pareiškėjo kardomasis kalinimas (suėmimas) atitiko vidaus teisės reikalavimus ir nebuvo savavališkas, kadangi jį paskyrė teismai, siekdami užtikrinti jo [pareiškėjo] dalyvavimą teisminiame bylos nagrinėjime.

Pareiškėjas teigia, kad nacionaliniai teismai klaidingai nustatė faktus ir sankcionuodami jo suėmimą netinkamai taikė netinkamas valstybės vidaus teisės normas, pažeisdami jo teisę į asmens laisvę ir saugumą, numatytą Konvencijos 5 straipsnio 1 dalyje.

Pirmiausia Teismas pažymi, kad pareiškėjas buvo sulaikytas įtariant jį padarius nusikaltimą, numatytą Baudžiamojo kodekso 235 straipsnyje, draudžiančiame neteisėtą ginklą, kuriais gali būti atimta gyvybė, turėjimą. Nors pagal valstybės vidaus baudžiamąją teisę šis nusikaltimas nelaikomas sunkiu, bet už jį gali būti baudžiama laisvės atėmimu iki trejų metų. Todėl Teismas laiko, kad pareiškėjo sulaikymas ir suėmimas baudžiamosios bylos dėl inkriminuojamo Baudžiamojo kodekso 235 straipsnyje numatyto nusikaltimo kontekste atitiko Konvencijos 5 straipsnio 1 dalies c punkto tikslus.

Teismas primena 5 straipsnio 1 dalies reikalavimą, kad suėmimas atitiktų valstybės vidaus teisę ir nebūtų savavališkas. Suėmimo laikotarpis iš principo yra teisėtas, jeigu jis grindžiamas teismo nutartimi. Netgi paskesnė išvada, kad vidaus teisės prasme teismas klydo, priimdamas nutartį dėl suėmimo, nebūtinai retrospektyviai paveikia įsiterpiančio suėmimo laikotarpio teisėtumą (žr. *Jėčius v. Lithuania*, no. 34578/97, 2000-07-31, §§ 56, 65-70).

Nebuvo teigiama, kad 1999 m. vasario 13 dieną apylinkės teismas veikė peržengdamas savo kompetencijos ribas. Iš tikrųjų jis veikė savo kompetencijos rėmuose, kadangi jis turėjo galią nagrinėti prokurorų pareiškimą ir priimti tinkamą nutartį dėl pareiškėjo suėmimo pagal Baudžiamojo proceso kodekso 10, 104 ir 104¹ straipsnius.

Be to, Teismas pripažįsta, kad pareiškėjo suėmimas 1999 m. vasario 13 dienos nutarties pagrindu negali būti laikomas savavališku, kadangi teismas pateikė adekvačias tokios nutarties priežastis. Tiesa, kad apylinkės teismas nustatė, jog pareiškėjo suėmimo pagrindas buvo galimo jo dalyvavimo darant naujus nusikaltimus pavojus, numatytas Baudžiamojo proceso kodekso 104 straipsnio 3 dalies 3 punkte, tuo tarpu apygardos teismas vėliau pakeitė šį pagrindą į pavojų, kad pareiškėjas slėpsis, numatytą Kodekso 104 straipsnio 3 dalies 1 punkte. Tačiau apygardos teismas nagrinėdamas skundą nusprendė, kad klaidos 1999 m. vasario 13 dienos nutartyje nepaveikė ja grindžiamo pareiškėjo suėmimo teisėtumo, kadangi pagrįstas įtarimas jo [pareiškėjo] atžvilgiu išliko.

Teismas mano, kad, atsižvelgiant į teismų nurodytus faktus jų išvadoms paremti, būtent į prieštarigus pareiškėjo teiginius apie jo gyvenamąją vietą bei į jo teistumą ir bedarbystę, formalaus pareiškėjo suėmimo pagrindo pakeitimas nepakeitė sprendimų dėl kardomosios priemonės esmės.

Todėl nėra nustatyta, kad, priimdamas 1999 m. vasario 13 dienos suėmimo nutartį, apylinkės teismas veikė nesažiningai ar kad jis nesistengė teisingai taikyti šiuo požiūriu reikšmingus įstatymus. Tas faktas, kad nagrinėjant skundą buvo nustatyti tam tikri suėmimo nutarties defektai, pats savaime nereiškė, kad suėmimas buvo neteisėtas (žr., *mutatis mutandis, Kamantauskas v. Lithuania* (dec.), no. 45012/98, 2000-02-29).

Teismas yra įtikintas, kad 1999 m. vasario 13 dienos suėmimo nutartis atitiko “įstatymo nustatytą tvarką” ir kad ja grindžiamas pareiškėjo suėmimo laikotarpis buvo “teisėtas” Konvencijos 5 straipsnio 1 dalies prasme.

Iš to seka, kad ši pareiškimo dalis yra aiškiai nepagrįsta Konvencijos 35 straipsnio 3 dalies prasme. Todėl ji turi būti atmesta pagal 35 straipsnio 4 dalį.

2. Remdamasis 5 straipsnio 1 dalimi pareiškėjas taip pat skundžiasi, kad jo suėmimas nuo 1999 m. kovo 13 iki 24 dienos neva buvo neteisėtas, nes 1999 m. kovo 10 dienos nutartis pratęsti jo kardomojo kalinimo (suėmimo) terminą, atsižvelgiant į Baudžiamojo proceso kodekso 399 straipsnio nuostatas, neturėjo jokios teisinės galios.

Vyriausybė teigia, kad ši pareiškimo dalis turi būti atmesta dėl priemonių neišnaudojimo, o pareiškėjas šį teiginį ginčija.

Teismas neprivalo nuspręsti, ar šioje pareiškimo dalyje pareiškėjo pateikti faktai atskleidžia kokią nors tikėtiną Konvencijos pažeidimą, nes pareiškėjas iš tikrųjų neišnaudojo vidaus teisinės gynybos priemonių, kaip reikalauja Konvencijos 35 straipsnio 1 dalis.

Tiesa, kad 35 straipsnio 1 dalis turi būti taikoma kažkiek lanksčiai ir ne per daug formaliai. Tačiau ji ne tik reikalauja, kad pareiškimai būtų pateikti atitinkamiems pirmosios instancijos valstybės vidaus teismams, bet ir kad būtų pasinaudota visomis apskundimo galimybėmis. Paprastai ji taip pat reikalauja, kad Teismui pateikti skundai pirma būtų paduoti valstybės vidaus teismams, bent jau iš esmės (žr. *Cardot v. France*, no. 11069/84, 1991-03-19, Series A no. 200, p. 18, § 34).

Teismas pastebi, kad pareiškėjas pasinaudojo teise apskusti 1999 m. kovo 10 dienos suėmimo nutartį, kaip numato Baudžiamojo proceso kodekso 109¹ straipsnis. Neginčijama, kad savo skundu pareiškėjas turėjo teisę ginčyti visus faktų ir teisės aspektus, susijusius su jo suėmimo, pagrįsto ta nutartimi, teisėtumu.

Tačiau tuo skundu pareiškėjas ginčijo tik jo suėmimo pagrindus, bet nesiskundė dėl ta nutartimi nustatyto jo suėmimo termino galiojimo ir nesirėmė Baudžiamojo proceso kodekso 399 straipsniu. Taigi jis nesuteikė Lietuvos teismams galimybės atitaisyti jam padarytą žalą, kaip numato Konvencijos 35 straipsnio 1 dalis (žr., tarp daugelio kitų šaltinių ir *mutatis mutandis*, cituotą sprendimą *Cardot* byloje, p. 19, § 36).

Iš to seka, kad ši pareiškimo dalis turi būti atmesta pagal Konvencijos 35 straipsnio 1 ir 4 dalis.

3. Pareiškėjas taip pat teigia, kad buvo pažeista Konvencijos 5 straipsnio 3 dalis, kuri skelbia:

“Kiekvienas sulaikytasis ar suimtas pagal šio straipsnio 1 dalies c punkto nuostatas turi būti skubiai pristatytas teisėjui ar kitam pareigūnui, kuriam įstatymas yra suteikęs teisę vykdyti teismines funkcijas, ir turi teisę į bylos nagrinėjimą per įmanomai trumpiausią laiką arba teisę būti paleistas proceso metu. Paleidimas gali būti sąlygojamas garantijų, kad jis atvyks į teismą.”

Teismas primena, kad 5 straipsnio 3 dalis neapima teisės pakartotinai būti pristatytam teisėjui (žr. *Graužinis v. Lithuania*, no. 37975/97, 2000-10-10, § 25). Teismas pastebi, kad pareiškėjas buvo pristatytas teisėjui kitą dieną po jo sulaikymo. Todėl 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta garantija šioje byloje buvo suteikta. Iš to seka, kad ši pareiškimo dalis yra aiškiai nepagrįsta ir turi būti atmesta pagal Konvencijos 35 straipsnio 3 ir 4 dalis.

4. Pareiškėjas taip pat skundžiasi remdamasis 5 straipsnio 4 dalimi, kuri skelbia:

“Kiekvienas asmuo, kuriam atimta laisvė jį sulaikius ar suėmus, turi teisę kreiptis į teismą, kad šis greitai priimtų sprendimą dėl kalinimo teisėtumo ir, jeigu asmuo kalinamas neteisėtai, nuspręstų jį paleisti.”

Vyriausybė teigia, kad pareiškėjui buvo suteiktos teismo proceso garantijos 5 straipsnio 4 dalies prasme, kadangi jo skundai dėl nutarčių sankcionuoti suėmimą ir pratęsti jo terminą buvo išnagrinėti Klaipėdos apygardos teismo posėdžiuose, dalyvaujant pareiškėjo gynėjui. Apygardos teismo atsisakymas priimti nutartį paleisti pareiškėją 1999 m. kovo 1 dieną buvo pateisinamas, kadangi jis [teismas], ištaisęs 1999 m. vasario 13 dienos suėmimo nutarties defektus, patvirtino, jog pareiškėjo kardinamas kalinimas (suėmimas) buvo iš esmės teisėtas.

Pareiškėjas ginčija Vyriausybės teiginius nurodydamas, kad 1999 m. kovo 1 dieną apygardos teismas pripažino, jog jo suėmimas buvo neteisėtas ir kad tai, jog apeliacinės instancijos teismas jo nepaleido, prilygo Konvencijos 5 straipsnio 4 dalies pažeidimui.

Teismas primena, kad Konvencijos 5 straipsnio 4 dalis suteikia sulaikytiems ar suimtiems asmenims teisę kreiptis į teismą, kad būtų išnagrinėti procesiniai ir materialieji klausimai, kurie yra esminiai vertinant jų [asmenų] laisvės atėmimo teisėtumą Konvencijos prasme. Be to, tokius klausimus nagrinėjantis valstybės vidaus teismas turi suteikti teismo proceso garantijas. Procesas turi būti rungtyniškas ir užtikrinti šalių – prokuroro ir kalinamojo – lygybę. Tuo atveju, kai asmens kalinimas patenka į 5 straipsnio 1 dalies c punkto taikymo sferą, reikalingas posėdis (žr. cituotą sprendimą *Graužinio* byloje, §§ 30-31).

Teismas pastebi, kad pareiškėjo skundas pagal 5 straipsnio 4 dalį apsiriboja teiginiu, kad apeliacinės instancijos teismas nepaleido jo 1999 m. kovo 1 dieną, kai pripažino, kad 1999 m. vasario 13 dienos suėmimo nutartis turėjo dalinių defektų. Tačiau Teismas jau pripažino, kad minėta nutartis atitiko Konvencijos 5 straipsnio 1 dalį, nors apeliacinės instancijos teismo 1999 m. kovo 1 dienos sprendimu buvo nustatyti tam tikri vidaus teisės pažeidimai. Todėl pagal 5 straipsnio 4 dalį apygardos teismas neturėjo pareigos tą dieną paleisti pareiškėją.

Teismas taip pat pastebi, kad pareiškėjas turėjo teisę apskusti pirmosios instancijos sprendimus dėl suėmimo paskyrimo ir pratęsimo ir kad šiuos skundus 1999 m. kovo 1 ir 24 dienos posėdžiuose išnagrinėjo apygardos teismas, dalyvaujant gynėjui. Be to, apylinkės teismas surengė

posėdžius, kuriuose 1999 m. vasario 13, kovo 10 ir balandžio 8 dieną, dalyvaujant pareiškėjui ir jo gynėjui, buvo sankcionuotas pareiškėjo kardomasis kalinimas (suėmimas).

Teismas laiko, kad pareiškėjo skundas, jog 1999 m. kovo 1 dieną jis nebuvo pristatytas į apygardos teismą, taip pat turi būti išnagrinėtas pagal 5 straipsnio 4 dalį (žr. minėtą sprendimą *Graužinio* byloje, § 25). Teismas pastebi, kad visa pareiškėjo kardomojo kalinimo (suėmimo) trukmė buvo trys mėnesiai ir dešimt dienų. Per tą laikotarpį pareiškėjas su savo advokatu tris kartus pirmosios instancijos teisėjui pateikė savo argumentus dėl jo kardomojo kalinimo (suėmimo). Jo advokatas po to dalyvavo dviejuose apeliaciniuose posėdžiuose, kur galėjo ginčyti visus teisės ir faktų aspektus, susijusius su pirmosios instancijos sprendimais, sankcionuojančiais pareiškėjo kardomąjį kalinimą (suėmimą). Esant šioms aplinkybėms Teismas laiko, kad šioje byloje buvo suteiktos “tinkamos teismo proceso garantijos”.

Atsižvelgdamas į tai, Teismas neranda jokių reikšmingų procesinių pažeidimų požymių, kurie galėtų atskleisti tikėtiną Konvencijos 5 straipsnio 4 dalies pažeidimą. Iš to seka, kad ši pareiškimo dalis turi būti atmesta kaip aiškiai nepagrįsta pagal Konvencijos 35 straipsnio 3 ir 4 dalis.

5. Galiausiai pareiškėjas teigia, kad buvo pažeistas Konvencijos 6 straipsnis, garantuojantis teisę į teisingą procesą bei įvairias gynybos teises. Tačiau Teismas pastebi, kad pareiškėjas nepateikė skundo dėl nuosprendžio jo atžvilgiu ir tuo būdu neišnaudojo vidaus teisinės gynybos priemonių, kaip reikalauja Konvencijos 35 straipsnio 1 dalis.

Iš to seka, kad ši pareiškimo dalis turi būti atmesta pagal Konvencijos 35 straipsnio 4 dalį.

Dėl šių priežasčių Teismas vienbalsiai

SKELBIA ŠĮ PAREIŠKIMĄ NEPRIIMTINU.

S. DOLLÉ
Kanclerė

J.-P.COSTA
Pirmininkas